

Cognoms i Nom:

Codi

Examen final - Primera part: CC i CA
20 de gener del 2021

Model A

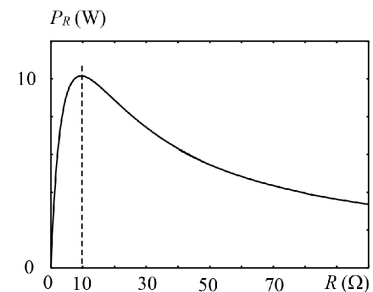
Qüestions: 50% de l'examen

A cada qüestió només hi ha una resposta correcta. Encerceleu-la de manera clara.

Puntuació: correcta = 1 punt, incorrecta = -0.25 punts, en blanc = 0 punts.

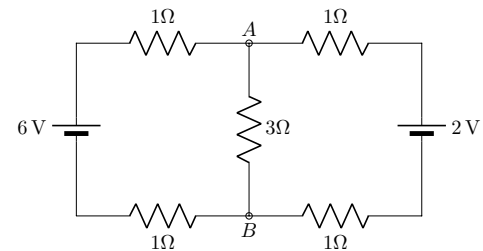
T1) A la figura adjunta es representa la potència per cada valor d'una resistència variable, que es connecta entre dos terminals A i B, d'un determinat circuit de corrent continu. Els valors de la resistència i la fem de l'equivalent Thévenin entre A i B són:

- a) $R_{Th} = 10 \Omega$, $\varepsilon_{Th} = 5 V$ b) $R_{Th} = 10 \Omega$, $\varepsilon_{Th} = 20 V$
c) $R_{Th} = 10 \Omega$, $\varepsilon_{Th} = 10 V$ d) $R_{Th} = 20 \Omega$, $\varepsilon_{Th} = 10 V$

T2) En el circuit de la figura, quina es la intensitat que circula per la resistència de 3Ω entre els punts A i B?

- a) 2A   b) 1.5A
c) 1A   d) 0.5A

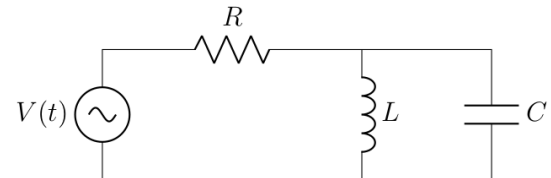
T3) Quin tipus i de quin valor és l'element que connectat en paral·lel a un conjunt format per una resistència de 100Ω en sèrie amb una bobina amb el coeficient de inducció $100mH$ i un condensador de capacitat $5\mu F$, fa que el sistema tingui el factor de potència corregit per una freqüència angular de 1000 rad/s .

- a) $C = 10\mu F$ b) $C = 5\mu F$.   c) $L = 100mH$.   d) $L = 200mH$.

T4) En un aparell elèctric que té una impedància complexa $\bar{Z}$, podem corregir el seu factor de potència amb una reactància pura en sèrie de valor $X' = -34 \Omega$, o amb una reactància pura en paral·lel de valor $X'' = -58 \Omega$. Quin es el mòdul Z de l'impedància de l'aparell?

- a) 44.41Ω b) 53.23Ω c) 4.89Ω d) 0.77Ω

T5) Un circuit està compost per una resistència $R = 300\Omega$ connectada en sèrie amb un condensador de reactància $X_C = 200\Omega$ i una bobina de reactància de $X_L = 100\Omega$, connectats entre si en paral·lel. Tot el conjunt s'alimenta amb una font de tensió alterna $V(t) = 220V\sqrt{2}\cos(100\pi t)$. Trobeu l'equació de la intensitat instantània en la resistència R .

- a) $I_R(t) = 0.86A \cos(100\pi t + 0.588)$
b) $I_R(t) = 0.86A \cos(100\pi t - 0.588)$
c) $I_R(t) = 1.037A \cos(100\pi t + 0.588)$
d) $I_R(t) = 1.037A \cos(100\pi t - 0.588)$

Cognoms i Nom:

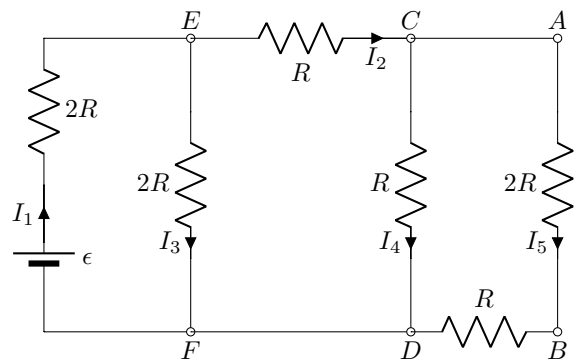
Codi

Examen final - Primera part: CC i CA
20 de gener del 2021

Problema: 50% de l'examen

Considerem el circuit de la figura. Si connectem en paral·lel entre els punts A i B un condensador de capacitat $C = 27.36\text{nF}$, observem que, en l'estat estacionari, es carrega amb una càrrega $Q = 0.171\mu\text{C}$. Si en canvi connectem en paral·lel una resistència de valor $R_0 = 12\Omega$, per aquesta hi circula una intensitat de $I_0 = 0.228\text{A}$.

- Calculeu els valors de la fem Thévenin ϵ_{Th} i la resistència R_{Th} de l'equivalent Thévenin del circuit de la figura entre els punts A i B . (2 p.)
- Calculeu el valor de R . (3 p.)
- Calculeu les intensitats I_1 , I_2 , I_3 , I_4 i I_5 que atravessen les resistències del circuit. (3 p.)
- Calculeu el valor de la fem ϵ . (2 p.)

RESOLEU EN AQUEST MATEIX FULL

Respostes correctes de les qüestions del Test

Qüestió	Model A	Model B
T1)	b	
T2)	c	
T3)	d	
T4)	a	
T5)	b	

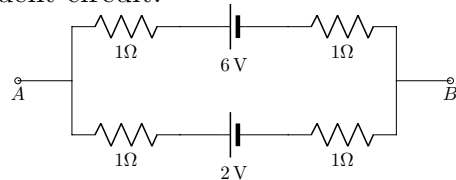
Resolució del Model A

T1) Sabem que la potència dissipada a la resistència externa és màxima quan aquesta coincideix amb la de Thévenin.

Observant el dibuix es conclou que $R = R_{Th} = 10 \Omega$. La intensitat que circula per la resistència és $I = \frac{\varepsilon_{Th}}{R + R_{Th}} = \frac{\varepsilon_{Th}}{2R_{Th}}$. La potència dissipada a la resistència és $P = RI^2 = \frac{\varepsilon_{Th}^2}{4R_{Th}}$. Per tant, $\varepsilon_{Th} = \sqrt{4PR_{Th}} = 20 \text{ V}$.

T2) Podem resoldre amb les lleis de Kirchof, o més fàcilment, calculant l'equivalent Thévenin entre els punts A i B, donat per el següent circuit:

La intensitat que hi circula ve donada per $I = (6 - 2)/(1 + 1 + 1 + 1) = 1 \text{ A}$. La fem Thévenin es la diferència de potencial $\varepsilon_{Th} = V_A - V_B = -I + 6 - I = 4 \text{ V}$. La resistència

Thévenin es la resistència equivalent curtcircuitant les bateries, i ve donada per $1/R_{Th} = 1/(1 + 1) + 1/(1 + 1) = 1$; d'aquí $R_{Th} = 1\Omega$. En el circuit original, la resistència de 3Ω es comporta com en un circuit en sèrie amb una fem $\varepsilon_{Th} = 4 \text{ V}$ i una resistència $R_{Th} = 1\Omega$. Llavors, l'intensitat que circula per ella es $I = 4/(3+1) = 1 \text{ A}$.

T3) Per $\omega = 1000 \text{ rad/s}$ trobem $X_L = L\omega = 100 \Omega$ i $X_C = 1/(C\omega) = 200 \Omega$, resultant $\bar{Z} = (100 - j100) \Omega$, un circuit capacitatiu. Per aixó cal corregir el factor de potència amb una bobina, de reactància $X'_L = -(R^2 + X^2)/X = -(100^2 + 100^2)/(-100) = 200 \Omega$ i coeficient de inducció $L = X'_L/\omega = 200 \Omega/1000 \text{ rad/s} = 200 \text{ mH}$.

T4) Sabem que la impedància és $\bar{Z} = R + jX$ amb $X = 34 \Omega$, ja que corregim el factor de potència amb una reactància en sèrie de valor $X' = -X = -34 \Omega$. Igualment la dada sobre X'' ens diu que $X'' = -58 \Omega = -(R^2 + X^2)/X = -Z^2/X$. Per tant veiem que $Z^2 = -XX'' = X'X'' = 34 \times 58 = 1972$, i $Z = \sqrt{1972} = 44.41 (\Omega)$.

T5) La impedància del circuit és $\bar{Z} = R + \frac{(jX_L)(-jX_C)}{jX_L - X_C} = (300 + j200)\Omega = 360.6\Omega|_{33.7^\circ} = 360.6\Omega|_{0.588}$. El fasor de la intensitat és $\bar{I} = \frac{\bar{V}}{\bar{Z}} = \frac{220\sqrt{2}|_0}{360.6\Omega|_{0.588}} = 0.86 \text{ A}|_{-0.588}$ i la intensitat instantània $I(t) = 0.86 \text{ A} \cos(100\pi t - 0.588)$

Resolució del Problema

- a) Considerem el circuit equivalent Thévenin entre els punts A i B , donat per una fem ϵ_{Th} i una resistència R_{Th} . Connectar el condensador en paral·lel entre A i B es equivalent a connectar-lo en sèrie a l'equivalent Thévenin. Al condensador, en l'estat estacionari, no hi circula corrent, i es carrega amb una càrrega $Q = C\epsilon_{Th}$. Llavors tenim $\epsilon_{Th} = Q/C = 0.171 \cdot 10^{-6} / 27.36 \cdot 10^{-9} = 6.25\text{V}$.

Si connectem la resistència R_0 en paral·lel entre A o B , o el que es el mateix, en sèrie en el circuit equivalent Thévenin, per ella circularà una intensitat $I_0 = \epsilon_{Th} / (R_0 + R_{Th})$. D'aquí trobem $R_{Th} = \epsilon_{Th} / I_0 - R_0 = 6.25 / 0.228 - 12 = 15.41 \Omega$.

- b) La resistència Thévenin R_{Th} es igual a la resistència equivalent del circuit entre els punts A i B . Les dues resistències de l'esquerra del circuit es poden associar en paral·lel, per un equivalent $R' = 1 / (1/2R + 1/2R) = R$. Aquesta s'associa en sèrie amb la resistència entre els punts E i C , per un equivalent $R'' = R' + R = R + R = 2R$. Aquesta, a la vegada, s'associa en paral·lel amb la resistència entre els punts C i D , amb un equivalent $R''' = 1 / (1/R'' + 1/R) = 1 / (1/2R + 1/R) = 2R/3$. Aquesta ve associada en sèrie amb la resistència entre els punts D i B , amb un valor $R^{iv} = R''' + R = 2R/3 + R = 5R/3$. Finalment, associem aquesta resistència en paral·lel amb la que es troba entre els punts A i B , per donar un equivalent final $R_{eq} = 1 / (R^{iv} + 1/2R) = 1 / (3/5R + 1/2R) = 10R/11$. Aquesta resistència equivalent es igual a la resistència R_{Th} , $R_{eq} = 10R/11 = R_{Th}$.

Per tant: $R = 11R_{Th}/10 = 16.95 \Omega$.

- c) El valor de la fem Thévenin ϵ_{Th} es igual a la diferència de potencial entre els punts A i B , es a dir $V_{AB} = \epsilon_{Th} = 6.25\text{V}$. Coneixent V_{AB} podem calcular immediatament $I_5 = V_{AB}/2R = 0.184\text{A}$.

Igualment veiem que $V_{CD} = I_5 2R + I_5 R = 3I_5 R = 9.38\text{V}$, i d'aquesta,

$$I_4 = V_{CD}/R = 0.553\text{A}, \text{ i } I_2 = I_4 + I_5 = 0.737\text{A}.$$

La diferència de potencial V_{EF} ve donada per $V_{EF} = I_2 R + I_4 R = R(I_2 + I_4) = 21.89\text{V}$. D'aquí trobem $I_3 = V_{EF}/(2R) = 0.646\text{A}$ i $I_1 = I_2 + I_3 = 1.383\text{A}$.

- d) Calculant la diferència de potencial V_{EF} per la branca que atravesa la bateria veiem que $V_{EF} = \epsilon - I_1(2R)$, per tant: $\epsilon = V_{EF} + I_1 2R = 68.75\text{V}$.

Examen final - Segona part: ELECTRÒNICA I ONES
20 de gener del 2021

Model A

Qüestions: 50% de l'examen

A cada qüestió només hi ha una resposta correcta. Encercleu-la de manera clara.

Puntuació: correcta = 1 punt, incorrecta = -0.25 punts, en blanc = 0 punts.

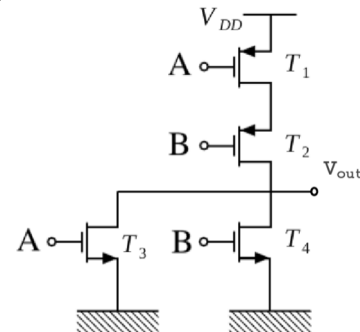
$$(\epsilon_0 = 8.854 \cdot 10^{-12} \text{ C V}^{-1} \text{ m}^{-1}, \mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ T m/A}, c = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s}, h = 6.625 \cdot 10^{-34} \text{ Js})$$

T1) Volem utilitzar un transistor nMOS per implementar una resistència de 1000 Ω . Les seves dades característiques són $\beta = 0.5 \text{ mA/V}^2$, $V_T = 1 \text{ V}$. Quin dels següents parells de tensions correspon a un punt de treball tal que, aquest transistor efectivament es comporta com una resistència del valor desitjat?

- a) $V_{GS} = 3 \text{ V}$, $V_{DS} = 0.5 \text{ V}$.   b) $V_{GS} = 2 \text{ V}$, $V_{DS} = 2 \text{ V}$.
 c) $V_{GS} = 2 \text{ V}$, $V_{DS} = 0.2 \text{ V}$.   d) $V_{GS} = 3 \text{ V}$, $V_{DS} = 4 \text{ V}$.

T2) A la porta CMOS de la figura, si T_1 està en tall i T_2 en conducció, i $V_{DD} = 5 \text{ V}$, sabem que:

- a) $V_{out} = 5 \text{ V}$, $V_A = 0$, $V_B = 5 \text{ V}$
 b) $V_{out} = 5 \text{ V}$, $V_A = 5 \text{ V}$, $V_B = 0$
 c) $V_{out} = 0$, $V_A = 0$, $V_B = 5 \text{ V}$
 d) $V_{out} = 0$, $V_A = 5 \text{ V}$, $V_B = 0$

T3) Una ona electromagnètica harmònica incideix normalment sobre una superfície de 1 cm^2 , i s'absorbeix completament. Si l'energia absorvida en un interval de 1000 s val 1.3 J, l'amplitud el del camp magnètic val aproximadament

- a) $0.33 \mu\text{T}$ b) $1.0 \cdot 10^{-8} \text{ T}$
 c) $0.33 \cdot 10^{-10} \text{ T}$ d) $1.0 \cdot 10^{-5} \text{ T}$

T4) Una ona electromagnètica harmònica, plana i linealment polaritzada, de longitud d'ona 2 cm es propaga pel buit en el sentit positiu de l'eix de les y . El camp elèctric té direcció paral·lela a l'eix z i el seu valor màxim és 2 V/m . L'ona incideix sobre un polaritzador posat perpendicularment a l'eix y amb l'eix de polarització formant un angle de 45° amb l'eix z . El nombre de fotons que surt d'una superfície de 5 cm^2 del polaritzador, en un temps de 10 s, és aproximadament:

- a) $1.3 \cdot 10^{18}$ b) $1.3 \cdot 10^{20}$ c) $5.1 \cdot 10^{18}$ d) $5.1 \cdot 10^{20}$

T5) Una estació de comunicacions emet ones electromagnètiques esfèriques amb una potència $P=10 \text{ kW}$. Si disposem d'una antena amb prou sensibilitat per notar camps de com a mínim $E_0=0.020 \text{ V/m}$, a quina distància màxima de l'estació serem capaços de detectar aquests senyals? ($\mu_0 = 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ Tm/A}$)

- a) 38.7 Km   b) 54.8 Km   c) 27.4 Km   d) 77.4 Km

Cognoms i Nom:

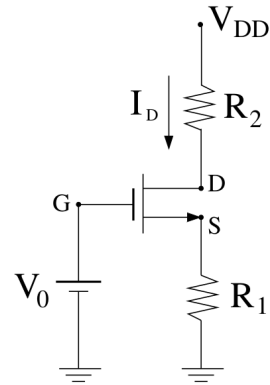
Codi

Examen final - Segona part: ELECTRÒNICA I ONES
20 de gener del 2021

Problema: 50% de l'examen

En el circuit de la figura s'hi ha connectat un transistor NMOS de característiques $\beta = 4 \text{ mA/V}^2$ i $V_T = 1 \text{ V}$. Sabent que $R_2 = 2 \text{ k}\Omega$ i $V_{DD} = 12 \text{ V}$:

- Per $V_0 = 2 \text{ V}$ i $R_1 = 0$, trobeu els valors de V_S , V_D , I_D i el règim de treball del transistor (5p).
- Per $V_0 = 2 \text{ V}$ i $R_1 = 1 \text{ k}\Omega$, trobeu els nous valors de V_S , V_D , I_D i el règim de treball del transistor en aquest cas (5p).

RESOLEU EN AQUEST MATEIX FULL

Respostes correctes de les qüestions del Test

Qüestió	Model A	Model B
T1)	a	
T2)	d	
T3)	a	
T4)	a	
T5)	a	

Resolució del Model A

T1) Caldrà que treballi a la zona lineal de la regió òhmica, és a dir $0 < V_{DS} \ll V_{GT}$. En aquesta zona es verifica la relació $I_D = V_{DS}/r_{DS}$, on $r_{DS} = 1/\beta V_{GT}$. D'aquesta darrera relació obtenim $V_{GT} = 1/\beta r_{DS} = 1/(0.5 \cdot 10^{-3} \cdot 1000) = 2$ V, i per tant $V_{GS} = 2 + V_T = 3$ V. Donat que tenim dues respostes amb aquest valor, ens cal escollir aquella per la qual $V_{DS} \ll V_{GT}$, és a dir $V_{DS} = 0.5$ V, de forma que efectivament es trobi a la règim on valen les expressions utilitzades.

T2) A la porta CMOS de la figura, T_3 està en tall quan $V_A = 0$ i T_4 està en conducció quan $V_B = 5$ V. Per aquests valors de les entrades T_1 està en conducció i T_2 està en tall; la xarxa pull-down permet el pas de corrent, mentre que la xarxa pull-up el talla. En aquestes condicions, $V_{out} = 0$.

T3) L'energia absorbida serà $U = I \cdot S \cdot \Delta t$, per tant $I = U/(S \cdot \Delta t) = 13$ W/m².

D'altra banda, la intensitat de l'ona és $I = cB_0^2/(2\mu_0)$, d'on resulta que $B_0 = 0.33\mu$ T.

T4) El valor mig de la densitat d'energia incident serà: $u = \frac{1}{2}\epsilon_0 E_0^2 = 17.7 \cdot 10^{-12}$ J/m³; això comporta una intensitat mitjana incident: $I_{in} = c \cdot u = 5.31 \cdot 10^{-3}$ W/m²

La intensitat de sortida valdrà doncs: $I_{out} = I_{in} \cos^2 45^\circ = 2.66 \cdot 10^{-3}$ W/m².

En general tenim que la potència total a través d'una superfície S val $P = I \cdot S$, i l'energia corresponent en un temps t val $E = P \cdot t = I \cdot S \cdot t$. Al mateix temps tenim que com l'energia d'un fotó és $E_1 = h \cdot f$, aquesta energia es pot expressar també com $E = N \cdot h \cdot f$. Igualant les dues expressions de l'energia tindrem $E = I \cdot S \cdot t = N \cdot h \cdot f$. El nombre de fotons serà doncs $N = (I \cdot S \cdot t)/(h \cdot f) = 1.3 \cdot 10^{18}$ fotons.

T5) Per una banda $P = I 4\pi r^2$, i també $I = \frac{E_0^2}{2c\mu_0}$, de forma que $E_0 = \sqrt{\frac{P c \mu_0}{2\pi r^2}} \geq 0.020 \Rightarrow r \leq 38.7$ Km.

Resolució del Problema

a) Suposarem primer que el transistor treballa en saturació. En aquest cas s'obté

$$I_{DS} = \frac{1}{2}\beta(V_{GS} - V_T)^2 = \frac{1}{2}4 \cdot 10^{-3} (2 - 1)^2 = 2 \text{ mA}$$

i per tant

$$V_{DS} = V_D = 12 - R_1 I_{DS} = 12 - 2000 \cdot 2 \cdot 10^{-3} = 8 \text{ V} .$$

La condició de saturació $V_{GS} - V_T < V_{DS}$ se satisfà, ja que $1 < 8$

b) A partir de la llei d'Ohm aplicada a $R_1 = 1000 \Omega$, tenim que $V_S = R_1 I_D$. Sabem que $V_G = V_0 = 2 \text{ V}$, per la qual cosa: $V_{GS} = V_G - V_S = 2 - 1000 I_D$ i per tant $V_{GS} - V_T = 1 - 1000 I_D$

És clar que el transistor no es troba en règim de tall ja que en absència de corrent I_D seria $V_S = 0 \text{ V}$, i per això $V_{GS} = 2 - 0 > V_T$. Així doncs el transistor treballa en règim òhmic o de saturació. Suposarem que el transistor treballa en règim de saturació. En tal cas, es satisfà que:

$$I_D = \frac{\beta}{2} (V_{GS} - V_T)^2 = \frac{\beta}{2} (1 - 1000 I_D)^2 .$$

Coneguts β i V_T , això és una equació de segon grau per I_D

$$2000 I_D^2 - 5 I_D + 0.002 = 0 ,$$

que té dues solucions

$$I_D = \frac{5 \pm 3}{4000} \rightarrow I_D^+ = 2 \text{ mA} , I_D^- = 0.5 \text{ mA} .$$

De la primera s'obté $V_{GS} = 0$, la qual cosa no és possible en saturació, donat que llavors $V_T > V_{GS}$. De la segona s'obté $V_{GS} = 1.5$ o, el que és equivalent, $V_{GT} = V_{GS} - V_T = 0.5 \text{ V}$.

Comprovació: fent servir l'equació que resulta d'aplicar la llei d'Ohm entre V_{DD} i el drenador del transistor

$$12 - V_D = 2000 I_D$$

tenim que $V_D = 11 \text{ V}$ i, com que $V_S = R_1 I_D = 0.5 \text{ V}$, resulta $V_{DS} = 10.5 \text{ V} > V_{GT}$, verificant-se que el transistor NMOS efectivament treballa en règim de saturació.